

Αριθμός 4935**Ο ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2001
(ΝΟΜΟΙ 30(Ι) ΚΑΙ 122(Ι) ΤΟΥ 2001)**

Απόφαση δυνάμει του άρθρου 11

Ο Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου 11 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

Τίτλος: Σχέδιο παροχής κυβερνητικής βοήθειας για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της εξαγωγικής βιομηχανίας.

1. Διαδικασία:

Στις 26 Ιουλίου 2001 κοινοποιήθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ως αρμόδια αρχή, στον Έφορο Δημοσίων Ενισχύσεων προσχέδιο νέου προγράμματος το οποίο φέρει τον τίτλο «Σχέδιο παροχής κυβερνητικής βοήθειας για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της εξαγωγικής βιομηχανίας». Η κοινοποίηση έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001 (εφεξής καλουμένων ως ο «Νόμος») και του περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Διαδικασία Κοινοποίησης) Διατάγματος του 2001.

Το παρόν προσχέδιο προγράμματος αποτελεί ανανέωση υφιστάμενου προγράμματος το οποίο λήγει στις 31.12.2001 και ως εκ τούτου με βάση το άρθρο 21, το υφιστάμενο θα εξακολουθήσει να ισχύει μέχρι την πιο πάνω ημερομηνία.

2. Περιγραφή του κοινοποιηθέντος προγράμματος ενισχύσεων:

- (α) Αρμόδια Αρχή υπεύθυνη για την εφαρμογή της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού·
- (β) ο στόχος της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι να υποβοηθήσει τον τομέα της μεταποιητικής βιομηχανίας στην προσπάθειά της για προώθηση των εξαγωγών με την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τομέα·
- (γ) η ενίσχυση θα χορηγείται με τη μορφή επιχορήγησης·
- (δ) δικαιούχοι της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης θα είναι όλες οι μεταποιητικές εξαγωγικές βιομηχανίες. Δε γίνεται οποιοσδήποτε διαχωρισμός μεταξύ μεγάλων και μικρομεσαίων (ΜΜΕ) μεταποιητικών επιχειρήσεων·
- (ε) η ενίσχυση αφορά καταβολή επιχορήγησης κατά τη διάρκεια του 2002 επί των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων που θα πραγματοποιηθούν το 2001, με ποσοστό 3% επί της αξίας FOB για προϊόντα των τομέων ένδυσης, υπόδησης, βαλιτσοποιίας και επιπλοποιίας με ανώτατο όριο £60.000 και ποσοστό 2% για προϊόντα των υπόλοιπων τομέων με ανώτατο όριο ενίσχυσης £45.000·
- (στ) η διάρκεια του προγράμματος θα είναι ένα έτος·
- (ζ) προϋπολογισμοί: προβλεπόμενη δαπάνη £2,8 εκ·
- (η) νομική βάση: Μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου·
- (θ) προβλεπόμενοι δικαιούχοι: 101-500·

(ι) μέσα παροχής πληροφοριών και ελέγχου: Η αρμόδια αρχή δεσμεύεται ότι, σε περίπτωση έγκρισης, μέσω πληροφοριών ή/και στοιχείων που θα λαμβάνει από κυβερνητικές υπηρεσίες ή/και την Κεντρική Τράπεζα ή/και Εμπορικές Τράπεζες ή/και Ελεγκτικά Γραφεία, θα ελέγχει την πιστή εφαρμογή των όρων του προγράμματος. Η αρμόδια αρχή δεσμεύεται περαιτέρω ότι, σε περίπτωση έγκρισης, θα υποβάλλει προς τον Έφορο, σύμφωνα με το άρθρο 12 του Νόμου, αναλυτική τριμηνιαία έκθεση για τον τρόπο και το στάδιο υλοποίησης του προγράμματος·

(ια) Σώρευση: Δεν προβλέπεται δυνατότητα σύρρευσης της ενίσχυσης με άλλα προγράμματα ενισχύσεων.

3. Αξιολόγηση της ενίσχυσης που κοινοποιήθηκε:

- (α) Σύμφωνα με το άρθρο 3 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων, ουδεμία παροχή δημόσιας ενίσχυσης είναι επιτρεπτή στη Δημοκρατία εκτός αν έχει προηγουμένως εγκριθεί από τον Έφορο. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου «δημόσια ενίσχυση» σημαίνει την οικονομική ενίσχυση που χορηγείται υπό οποιαδήποτε μορφή, άμεσα ή έμμεσα, από το Δημόσιο ή με πόρους του Δημοσίου και που νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό διά της ενοίκισης μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής.
- (β) Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνιστά δημόσια ενίσχυση διότι ικανοποιεί σωρευτικά τις προϋποθέσεις του Νόμου-
 - (i) Χορηγείται από πόρους του Δημοσίου, άμεσα από το Δημόσιο, διότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση χορηγείται από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, από φορέα δηλαδή του Κράτους. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, Δημόσιο σημαίνει το Κράτος, τους Δήμους και τις Κοινότητες·
 - (ii) συνιστά οικονομικό όφελος αφού η επιχορήγηση που παρέχεται στις δικαιούχες επιχειρήσεις (μεταποιητικές εξαγωγικές βιομηχανίες) σημαίνει οικονομικό πλεονέκτημα το οποίο οι αποδέκτριες επιχειρήσεις δε θα είχαν λάβει υπό τις κανονικές συνθήκες της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας·
 - (iii) συνιστά ενοίκιη μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ή κλάδων παραγωγής και αυτό γιατί η επιχορήγηση δε δίδεται γενικά σε όλες ανεξαιρέτως της επιχειρήσεις αλλά περιορίζεται στον τομέα της μεταποιητικής εξαγωγικής βιομηχανίας, άρα το μέτρο είναι επιλεκτικό·
 - (iv) τέλος, επειδή το κοινοποιηθέν προσχέδιο προγράμματος επιτρέπει τη χορήγηση ενισχύσεων στις μεταποιητικές κυπριακές βιομηχανίες που πραγματοποίησαν ή θα πραγματοποιήσουν εξαγωγές κατά το 2001 και επειδή οι ενισχύσεις αποτελούν πλεονέκτημα προς αυτές, γι' αυτό το μέτρο είναι σε θέση να νοθεύσει τον ανταγωνισμό στις αγορές άλλων χωρών στις οποίες εξαγονται, ή δύνανται να εξαχθούν τα προϊόντα των πιο πάνω επιχειρήσεων. Είναι επίσης σε θέση να νοθεύσει έμμεσα

τον ανταγωνισμό στην κυπριακή αγορά μεταξύ των ενισχυόμενων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων που εισάγουν ή δύνανται να εισαγάγουν στην κυπριακή αγορά ανταγωνιζόμενα προϊόντα ή/και των κυπριακών επιχειρήσεων που παράγουν ή δύνανται να παραγάγουν ανταγωνιζόμενα προϊόντα και δεν τα εξάγουν. Η έμμεση νόθευση του ανταγωνισμού στην κυπριακή αγορά προέρχεται από το γεγονός ότι το μέτρο επιτρέπεται στις ενισχυόμενες επιχειρήσεις να μειώσουν το κόστος ανά μονάδα της συνολικής παραγωγής τους, δηλαδή τόσο των προϊόντων που εξάγουν όσο και αυτών που διαθέτουν στην κυπριακή αγορά.

Οι μεταποιητικές βιομηχανικές μονάδες της Κύπρου ως προς το μέγεθός τους είναι στην πλειοψηφία τους μικρές επιχειρήσεις (κάτω από 50 εργαζομένους). Η παραγωγή τους στην ολότητά τους αφορά ελαφρά βιομηχανικά προϊόντα, δεν υπάρχουν δηλαδή μονάδες βαριάς βιομηχανίας όπως αυτοκινητοβιομηχανίες, χαλυβουργία, ναυπηγική βιομηχανία, βιομηχανία συνθετικών ινών, βιομηχανία άνθρακα. Για τη δημιουργία νέων μεταποιητικών μονάδων δεν υπάρχουν νομοθετικοί περιορισμοί και το κόστος επένδυσης που απαιτείται είναι σχετικά χαμηλό. Για την εξαγωγή, όμως, των προϊόντων της μεταποιητικής βιομηχανίας απαιτείται σχετικά μεγάλο μεταφορικό κόστος αφού αυτή μπορεί να γίνει μόνο διά θαλάσσης ή διά αέρος. Η πρώτη ύλη για την παραγωγή της ενέργειας που χρησιμοποιείται ως κινητήρια δύναμη από τις μεταποιητικές μονάδες είναι εισαγόμενη (μαζούτ, πετρέλαιο, κάρβουνο, υγραέριο). Εισαγόμενες είναι και οι περισσότερες πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των μεταποιητικών προϊόντων.

Η αξία των εξαγωγών κυπριακών μεταποιητικών προϊόντων σημείωσε οριακή αύξηση σε τρέχουσες τιμές κατά 1,97% περίπου κατά τη διάρκεια της περιόδου 1991 έως το 2000. Οι εξαγωγές το 1991 ανέρχονταν σε £183,1 εκ. και αντιπροσώπευαν το 17,4% της αξίας της συνολικής βιομηχανικής παραγωγής ενώ το 2000 ήταν £186,7 εκ. και αντιπροσώπευαν μόλις το 12,0%. Η αξία των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων σε χώρες της Ε.Ε. αντιπροσώπευε το 1991 ποσοστό 55,1% της συνολικής αξίας των εξαγωγών ενώ το 2000 το ποσοστό μειώθηκε σε 45,8%.

Η διαπίστωση και μόνο της ύπαρξης νόθευσης ή της δυνατότητας νόθευσης του ανταγωνισμού ικανοποιεί και την τελευταία προϋπόθεση που θέτει ο Νόμος στο άρθρο 2 στον ορισμό του όρου δημόσια ενίσχυση. Ως εκ τούτου, δεν απαιτείται εκ του Νόμου να εξεταστεί περαιτέρω κατά πόσο η νόθευση του ανταγωνισμού είναι σημαντική ή όχι. Συνεπώς, ακόμα και στις περιπτώσεις εκείνες που το μερίδιο αγοράς των ενισχυόμενων επιχειρήσεων είναι αμελητέο, η πιο πάνω προϋπόθεση ικανοποιείται.

(γ) Εφόσον από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνιστά δημόσια ενίσχυση σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, εξετάστηκε κατά πόσο αυτή ανήκει στις κατηγορίες ενισχύσεων που δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου, για τις οποίες, όμως, απαιτείται κοινοποίηση.

Όσον αφορά την πρώτη κατηγορία ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία εξετάστηκε ειδικότερα αν οι δικαιούχοι της ενίσχυσης, δηλαδή οι μεταποιητικές εξαγωγικές βιομηχανίες, εμπίπτουν στο σύνολό τους ή εν μέρει στην κατηγορία αυτή. Η μεταποιητική βιομηχανία της Κύπρου, όπως προκύπτει από τις επίσημες Στατιστικές Εκδόσεις της Στατιστικής Υπηρεσίας της Κυπριακής Δημοκρατίας, δραστηριοποιείται σε ένα ευρύτατο φάσμα τομέων που περιλαμβάνει εκτός από την πρώτη μεταποίηση των προϊόντων της γεωργίας, αλιείας, της κτηνοτροφίας και μεταποίηση σε πολλούς άλλους τομείς. Όπως περαιτέρω προκύπτει από τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, διενεργούνται εξαγωγές μεταποιημένων προϊόντων των τομέων της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, κρίθηκε ότι δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου, και άρα με βάση το άρθρο 3 δεν απαιτείται προηγούμενη έγκριση του Εφόρου, οι δημόσιες ενισχύσεις που παραχωρούνται για εξαγωγές προϊόντων της μεταποιητικής βιομηχανίας των τομέων της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας.

Αναφορικά, εξάλλου, με τη δεύτερη κατηγορία ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα κατ' αποκλειστικότητα σε αλλοδαπούς και οι οποίες κτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας, κρίθηκε ότι εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές κτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας δεν μπορούν να δραστηριοποιηθούν στον τομέα της μεταποιητικής βιομηχανίας. Τούτο υποστηρίζεται και από σχετικές διατάξεις των περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμων του 1961 έως 2001.

(δ) Λαμβανομένων υπόψη των πιο πάνω εξετάστηκε περαιτέρω σε ποια κατηγορία ενισχύσεων, από τις κατηγορίες που προνοούν τα άρθρα 4, 5 και 5Α του Νόμου εμπίπτουν οι υπόλοιπες δημόσιες ενισχύσεις.

Αρχικά εξετάστηκε κατά πόσο η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις κατηγορίες των ενισχύσεων του άρθρου 4 του Νόμου που ο Έφορος υποχρεούται να εγκρίνει. Επειδή η ενίσχυση παρέχεται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις εξαγωγής βιομηχανικών μεταποιητικών προϊόντων, κρίθηκε ότι η ενίσχυση δεν εμπίπτει σε καμιά από τις πέντε κατηγορίες που ορίζει το άρθρο 4.

Στη συνέχεια εξετάστηκε κατά πόσο η δημόσια ενίσχυση εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 5Α. Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση, η οποία όπως προκύπτει από το 2(ε) πιο πάνω, συνδέεται άμεσα με τις εξαγόμε-

νες ποσότητες, συνιστά ενίσχυση για εξαγωγές διότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου «ενίσχυση για εξαγωγές» σημαίνει δημόσια ενίσχυση που συνδέεται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή τις τρέχουσες δαπάνες εξαγωγικής δραστηριότητας. Κατά συνέπεια, κρίθηκε ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στην κατηγορία των ενισχύσεων για εξαγωγές που δυνάμει του άρθρου 5Α ο Έφορος δεν εγκρίνει.

Περαιτέρω εξετάστηκε κατά πόσο οι προτεινόμενες ενισχύσεις για τις εξαγωγές προϊόντων της μεταποιητικής βιομηχανίας σε τομείς εκτός από τους τομείς της ένδυσης, υπόδησης, βαλιτσοποιίας και επιπλοποιίας οι οποίες δεν μπορούν να υπερβούν τις £45.000 για κάθε επιχείρηση, και επομένως δεν υπερβαίνουν το όριο των £57.000, θα μπορούσαν να αποτελέσουν, με βάση τα άρθρα 2 και 7 του Νόμου, ενισχύσεις de minimis. Ενισχύσεις δηλαδή προς μία επιχείρηση, που λόγω του πολύ μικρού ύψους τους (κάτω των £57.000 για περίοδο τριών χρόνων) δεν επιφέρουν ή δεν μπορεί να επιφέρουν οποιαδήποτε αισθητή νόθευση στον ανταγωνισμό.

Σύμφωνα με την πρώτη επιφύλαξη που προνοείται στο άρθρο 2 του Νόμου, στον ορισμό του όρου ενίσχυση «de minimis», ενίσχυση για εξαγωγές δεν μπορεί να αποτελέσει ενίσχυση «de minimis» και ως εκ τούτου οι πιο πάνω προτεινόμενες ενισχύσεις, οι οποίες, όπως ήδη επεξηγήθηκε, συνιστούν ενισχύσεις για εξαγωγές, κρίθηκε ότι δεν μπορούν να αποτελέσουν ενισχύσεις «de minimis».

4. Απόφαση:

Για τους λόγους αυτούς,

Ο ΕΦΟΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΤΑ ΕΞΗΣ:

- A. Το κοινοποιηθέν πρόγραμμα με τίτλο «Σχέδιο παροχής κυβερνητικής βοήθειας για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της εξαγωγικής βιομηχανίας», συνιστά δημόσια ενίσχυση σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 2 του Νόμου. Η ενίσχυση αυτή σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου δεν εμπίπτει στις διατάξεις του Νόμου στο μέρος της που αφορά δημόσια ενίσχυση προς προϊόντα της μεταποιητικής βιομηχανίας στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας και ως εκ τούτου δεν απαιτείται, για την ενίσχυση αυτή, με βάση το άρθρο 3 του Νόμου, έγκριση του Εφόρου.

Όσον αφορά την ενίσχυση προς τους υπόλοιπους τομείς αυτή αντιβαίνει προς τις διατάξεις του Νόμου διότι ανήκει στην κατηγορία δημοσίων ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 5Α του Νόμου, τις οποίες ο Έφορος δεν εγκρίνει, ως εκ τούτου αποφασίζει αρνητικά.

Αποφασίζει περαιτέρω ότι το κοινοποιηθέν προσχέδιο προγράμματος σύμφωνα με την πρώτη επιφύλαξη του ορισμού της ενίσχυσης «de minimis» που προνοεί το άρθρο 2 του Νόμου δεν μπορεί να αποτελέσει ενίσχυση «de minimis».

- B. Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Λευκωσία, 10 Σεπτεμβρίου 2001.

ΧΡ. ΑΝΔΡΕΟΥ,
Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων.